

2026ko SAME MANIFESTUA

MUNDUA SUTAN DAGO ETA HEZKUNTZA EZ DA ETETEN!

Hezkuntzaren aldeko Mundu Ekintzaren Astea (SAME), Hezkuntzaren aldeko Kanpainak (CME) aldarrikatu nahi du ezen nahiz eta mundua sutan egon, nahiz eta gatazkak areagotzen ari diren, eta nahiz eta klima-alaketak tregoarik ez eman, **hezkuntza ezin dela eten**. 2026 honetan ozen zabaldu nahi dugu gure ahotsa milioika lagunen ikasteko eskubidea mehatxupean dagoela salatzen. **Aldarrikatzen dugu hezkuntza** ez dadila tratatu bigarren mailako zerbitzua, luxua edo pribilegioa balitz bezala. **Funtsezko eskubidea baita giza garapenerako.**

Ahultzen ari den eskubidea da, gero eta beharrezkoagoa denean:

- **Krisiak jotako 234 milioi haur eta nerabek** gutxienez premiazko hezkuntza-laguntza behar dute atzean ez gelditzeko.
- Gatazkan dauden eskualdeetan, **neskatoen % 54 ez da eskolara joaten**, hau da, munduko batez bestekoaren bikoitza da, eta neskatoek mutilek baino 2,5 probabilitate handiagoa dute eskolara ez joateko.
- 1.000 milioi haur (**munduko haurren erdiak**) arrisku izugarri handiko 33 herrialdeetan bizi dira, klima-alaketaren eraginen ondorioz.
- **Munduko lau pertsonatetik batek ez du Interneterako sarbiderik**; espero da, aldiz, EdTech edo hezkuntza-teknologietako merkatua 285 mila milioi dolarretik gorakoa izatea 2027an.

Egoera ikusirik, **ekintza eta konpromisoa eskatzen ditugu bai hezkuntzarako eskubidearekin, bai alfabetatze digitalerako eskubidearekin**, bidezko gizarte eraldakuntzaren oinarria eta eragilea izan dadin.

1 Murrizketarik ez, finantzazio ausarta: hezkuntza, pertsona guztientzako

Estatuek defentsa-aurrekontuak handitzen dituzten bitartean, haien herena baino gehiago ez da iristen hezkuntzan inbertitzeko gutxieneko helmugara (BPGaren % 4). Hegoalde Globalean, ikasgelak eraikitze eta liburuak eta arkatzak erosteko erabili beharko lituzketen baliabideak bideratzen dira logika kolonialistak betikotzen dituzten kanpo-zorrak ordaintzera.

Honakoa exijitzen dugu:

- **Laguntza ikasgela zaurgarrienetara iristea:** bete dadila Errenta Nazional Gordinaren % 0,7 Garapenerako Laguntza Ofizialera bideratzeko konpromisoa; eta berma dadila % 20 hezkuntzan erabiliko dela eta, horretatik, % 10 larrialdietako hezkuntzarako izango dela.
- Laguntza funtsak tokiko erakundeetara zuzenean iritsiko direla bermatzea, emakumeek eta gazteek gidatutakoak lehenetsita, hobeki ezagutzen baitituzte beren egoerak eta beharrak.
- Hegoalde Globaleko herrialdeek zor historiko eta bidegabeak ordaindu behar ez izateko ekimenak babestea. Eskatzen dugu diru hori liberatzea eta **irakasleentzako baldintza hobeagoetara bideratzea, bai eta ikasle guztientzako eskola duinak egitera ere.**

2 Beldurrik gabe ikastea: eskola seguruak, babes aterpeak eta erresilientzia

Ikastetxeek leku seguruak izan behar dute, indarkeriarik gabekoak, haurrei babesa emateko gaitasunez hornituak. **Hezkuntzak aterpe izan behar du**, osasun mentaleko, laguntza psikosozialeko eta funtsezko nutriziorako zerbitzuak barne hartuz, holako zerbitzuak funtsezkoak baitira pertsona zaurgarrien iraupenerako.

Honakoa exijitzen dugu:

- **Eskolak ez daitezela helburu militarrik izan**, eta Eskola Seguruen Adierazpena egiazki gauzatzea.
- Irakasleen berariazko prestakuntzan inbertitzea, krisiak, hondamendi-arriskuak eta bake-pedagogiak kudeatzeko.
- Ura, saneamendua eta hilekorako higie-ne-guneak dituzten azpiegitura seguruak ezartzea, arrakalak ixteko.

3 Hezkuntza digitala, batzeko

Hezkuntza digitala eskubidea dela aldarrikatzen dugu. Teknologia hezkuntza bizirik mantentzeko ahalmena dauka, gela fisikoak ixten edo desagertzen direnean. Ez dugu onartzen desberdintasuna sakonduko duen digitalizaziorik, estresa edo mesfidantza sortuko duenik, ezta korporazio handientzako negozio bihurtuko den digitalizaziorik ere. Ikasgelako teknologia publikoa eta seguruak izan behar du, eta burujabetza digitala sustatu. Hezkuntza digitala ezarriko bada, inbertsioak egin beharko dira azpiegiturretan, baina batez ere irakaskuntzako prestakuntzan eta kalitatezko edukietan, egiazko alfabetatze digital kritikoa sustatze aldera.

Honako exijitzen dugu:

- Alfabetatze digital kritikoa sustatzea, bai eta irakasleak gaitasun tekniko eta pedagogikoetan prestatzea ere, irakasleek arrakala digitalen itxiera gidatu dezaten.
- Interneterako sarbidea giza eskubide unibertsal, doako eta kalitatezkoa dela aitortzea, ikasleentzako zein irakasleentzako gailuak ziurtatuta.
- Irratia, telebista eta online/offline plataformak erabiltzen dituzten eredu multimodalak bultzatzea, elektrizitatea, konektibitatea edo baliabideak mugatuak diren larrialdi-egoeretara egokituta.

- Software librea eta baliabide irekiak sustatzea. Bada funts publikoak nazioz gaindiko korporazioetara ez bideratzeko garaia, bai eta gure hezkuntza-sistemen independentzia indartzeko garaia ere.

4 Kristalezko sabaia hautsiko dugu: genero berdintasuna sustatuko duen hezkuntza eraldatzailea aldarrikatzen dugu

Ezin dugu onartu neskatoek oraindik ere mutikoek baino % 30etik % 50era bitarte denbora gehiago aritzea etxeko lanetan. Horrek ikasteko, jolasteko eta amets egiteko aukerak mugatzen ditu. Hezkuntzaren bidez, kristalezko sabaia hautsi behar dugu, neskatoak STEM ikasketetatik eta mutikoak zaintza lanbideetatik urruntzen dituzten estereotipoei helduz. **Hezkuntza eraldatzailea** eskatzen dugu, ikasgela bakoitzean eta hezkuntza-sistema osoan genero-justizia bermatuko duena.

Honako exijitzen dugu:

- Genero-berdintasuna hezkuntza-politika guztien erdigunean kokatzea eta hura aurrekontu banakatuz hornitzea, neskatoen eta neska nerabeen bizitzan egiazki duten eragina neurtzeko.
- Ikasketa-planek eta testuliburuak dakartzaten aurreiritziak ezabatzea, irakasleak behar bezala prestatuz, desberdintasunezko botere-harremanak zalantzan jartzea ahalbidetzeko.
- Sexu Hezkuntza Integrala garatu eta zabaltzea, indarkeriak prebenitzeko, haurdunaldi goiztiarrak murrizteko eta gazteek beren ongizateari eta gorputzari buruzko erabaki informatuak har ditzaten ahalbidetzeko.

Ekintzarako deia

Hezkuntza berriz ere imajinatu beharra dago krisian dagoen mundu baterako, eta horrek esan nahi du ulertu behar dela ikaskuntza justizia globalerako zubia dela. Ezin dugu onartu pertsona bat jaiotzen den lekuak edo bizitzea tokatzen zaizkion krisiak erabakitzea kalitatezko hezkuntza jasotzeko eskubidea duen ala ez.

Gobernuek, familiekin, irakasleekin, hezkuntza-komunitateekin eta nazioarteekin elkarrekin lan egiteko unea da. Botere-harremanei aurre egin behar diegu, eta giza eskubideen bermean, errespetuan eta inklusioan oinarritutako hezkuntza-sistemak eraiki. Hezkuntza baita beste eskubide guztiei eusten dien eskubidea; horrenbestez, konpromisoa, finantzaketa eta ekintza exijitzen ditugu orain!

Campaña Mundial por la
EDUCACIÓN
Coalición española www.cme-espana.org

CME_es

@CME_es

@CMEespana

La CME en España está liderada por:

Esta publicación cuenta con la colaboración de la Cooperación Española, a través de la Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID), sin embargo, el contenido de la misma es responsabilidad exclusiva de la Coalición Española de la Campaña Mundial por la Educación y no refleja, necesariamente, la postura de la AECID.

Con la financiación de:

